

גליון זה נתנדב ע"י ח.ב.ני.
לע"נ בעל ולקוט סופר
יא"צ כ"ב סיון
להצלחה בכ"ע וכל מילי
דמיטב

בהעלותך תשפ"ב גליון קה שנה ג

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי ויתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל:
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייטיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא,
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,

און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

מי יאכילנו בשר. במדרש הובא ברש"י: וכי מפני שלא היה להם בשר היו מתרעמים, אלא שהיו מבקשים עלילה לפרוש מאחורי המקום. וצריך להבין איזה עלילה יש בבקשת הבשר. וי"ל, הדנה הטעם מדוע דוקא באותו הדור אסר הקב"ה לאכול בשר לתאוה, נראה דהיינו משום דנדבקו בה' במעמד הר סיני, וכפי שמעיד הכתוב "ואתם הדבקים בה'", דלכן אסר להם את הבשר כדי שלא יתמשכו אחרי היצה"ר, וכפי שאמרו (ברכות לא). שיצה"ר מתעורר ע"י אכילת הבשר. וכל ענין זה שייך רק בדור דעה שקבלו את התורה בהר סיני פנים בפנים, ולא בדורות הבאים, לכך לא נאסר על דורות שלא היו במתן תורה אכילת בשר תאוה. וזה כוונת דברי המדרש, שבני ישראל רצו להימחק אחר תאוות ועניני גשמיות, והפרישות מבשר מעט מהם לבוא ליידי כן, שהרי זה היה כל הטעם שהיה אסור להם אכילת בשר בכדי שלא ידבקו ביצה"ר וישארו דבוקים בה', והם אדרבה רצו לאכול בשר בכדי שישלוט בהם היצה"ר ולפרוש מאת ה', וזה היה עלילתם.

ויהיו אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' ויקרבו לפני משה ולפני אהרן. ופירש"י בבית המדרש היו יושבים שניהם כשנשאלה שאלה זו בפניהם. הנה בפרשת פנחס בשאלת בנות צלפחד כתיב "ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר", וכתב רש"י ב' פירושים האין יכול להיות ששאלו גם את אלעזר בזמן שמשה שם: א) בבית המדרש היו יושבים שניהם יחד כשנשאלה שאלה זו. ב) סרס המקרא ודרשהו, שבאו קודם לפני אלעזר ואח"כ לפני משה. ויש לדקדק מדוע בפרשתנו בשאלת שהיו טמאים, לא פירש"י רק את הפירוש הראשון. ונראה לתרץ לפי מה שמצינו שלפעמים ב"ד נותנים רשות לחכמים אחרים לדון בדיני ממונות אבל לא באיסורים, ע' רמב"ם (פ"ד סנהדרין ה"ח) שכתב מי שהוא חכם, ב"ד נותנים לו רשות לדון בדיני ממונות, אבל לא להורות באיסור והיתר. וכן מצינו שיתרו נתן למשה עצה שיעמיד דיינים שידונו דיני ממונות, אבל את ההלכות בדיני איסור

בגלגול הקודם הייתי אצל הנצי"ב מוואלוזין

אחד התלמידי חכמים מגדולי התורה הידועים, נכנס פעם אל הקודש פנימה ברעננה ביום חמישי פרשת בהעלותך להתברך מבעל הבן לאשרי זי"ע, וכדרכו פתח הצדיק בדברי תורה את המאמר על הפרשה, והנה אותו ת"ח שם לב שבמהלך הדברים הצדיק מדגיש, ואומר לו "דע לך שהחידוש התורה הזה הוא שייך לי, ואני הוא שהורדתי אותו מן השמים". כשחזר הת"ח לביתו, עיין בשבת קודש במפרשים על הפרשה, והנה לתדהמתו הוא מוצא את המאמר חידוש התורה הזה ככתבו וכלשונו במפורש בספרו של הנצי"ב מוואלוזין. הת"ח התפלא מאד, מכיון שמתוך הכירות של שנים שזוכה להסתופף בצל קודשו, הכיר את גדולתו האלוקית ורום מעלתו וקדושתו של הצדיק, והוא ידע שהצדיק מקפיד מאד מאד, ובמיוחד לדייק אל האמת כחוט השערה בכל דברי קדשו, ואיך יתכן שאומר והדגיש לו ש"חידוש התורה הזה הוא שלו והוא זה שהורידו מן השמים".

ביום ראשון נסע הת"ח מיד לרעננה, והביע את פליאתו אל הצדיק, ואמר לו שמצא את החידוש התורה הזה בדברי הנצי"ב מוואלוזין. הצדיק ישב והתעטף בשתיקה כשעל פניו הק' מופיע חיוך קל צופן סוד, אותו ת"ח הרגיש בדבר, ולא ויתר, והפציר בצדיק שיאמר לו את מה שמסתיר ממנו, ואז פנה הצדיק לת"ח ואמר לו: "דע לך שאני זוכר את הגלגול הקודם שלי שהייתי אצל הנצי"ב מוואלוזין, ואני הוא זה שאמרתי לפניו את המאמר חידוש התורה הזה, אך מפני שאני זוכר את עצמי כמו בגלגול הזה, שאז בגלגול הקודם הייתי ג"כ לא מקפיד כלל שיפרסמו את דברי התורה שלי דוקא בשמי, לכן לא אמרתי שזה חידושי. ובאמת תסתכל בסוף דבריו של הנצי"ב בחידוש התורה הזה שהנצי"ב מביא בספרו שהוא כתב את המילים "מפי השמועה", שזה הוא אני שאמרתי לו את החידוש הזה, הת"ח היה שרוי בהלם מוחלט לאור הדברים השמימיים והנשגבים ששמעו אזניו. (תולדות הבן לאשרי)

והיתר, אמר לו שירה הוא בעצמו, וכמו שאמר לו "והזהרת אתהם את החוקים ואת התורות", ודרשו במכילתא "את התורות" אלו ההוראות, והיינו שאת זה יורה משה בעצמו. ולפי"ז "ל שדין הטמאים שהיה זה הלכה של איסור והיתר, ודאי שהיו חייבים לבוא לפני משה, כי אין רשות לחכם אחר להורות, ולכן על מה שמצינו בכתוב שבאו גם לפני אהרן, פירש"י משום שישב לצידו בבית המדרש. ברם בבנות צלפחד הדיו בדני ממונות שיכולים ב"ד הגדול ליתן רשות לחכמים אחרים לדון, לכן הוסיף רש"י לפרש פירוש ב' שבתחילה באו לפני אלעזר, ואח"כ כשלא ידע באו לפני משה.

לזכות לוי יצחק בן מלכה פינא לווה"ג הצלה בכ"ע לא הביישן למד. (פ"ב אבות). הנה התורה מתשת כח העזות, ויש לעזי פנים יכולת לקיים עזותם בתורה, דהרי בתורה אמרינו ד"לא הביישן למד". והענין, דהנה אמרו בחגיגה (דף יג:) עה"פ "אשר קומטו ולא עת", דאלו תתקע"ד דורות שנגזר עליהם להיבראות קודם שנברא העולם, ולא נבראו. דהכתוב אומר "דבר צוה לאלף דור", הרי דמתן תורה יהיה לאחר אלף דורות, ואולם באמת מתן תורה היה אחר כ"ו דורות, מפני שראה הקב"ה דאין העולם מתקיים בלא תורה. ואותן תתקע"ד דורות שחסרו, שתלן הקב"ה בכל דור ודור, והן הן עזי פנים שבדור, לפי שאם יבוא בפעם אחד הרבה מן העזי פנים שבדור, לא יתקיים העולם בפניהם.

וא"כ בעקבות משיחא שהכרח שירדו כל הנשמות, וכל הנשאר מתתקע"ד דורות יבואו לעולם, ולכן חוצפא יסגא. וא"כ איך יוכל לבקש על בנין בית המקדש שיבנה במהרה, כי אולי יש הרבה עזי פנים שאי אפשר שיבואו כולם אל זה העולם, שלא יתקיים העולם בעבור הני מחריבי עלמא. אך אמרו (מכות כג.): אמר ר' חנניא בן עקשיא רצה הקב"ה לזכות את ישראל וכו'. ושמעתי בשם הרב פרשת דרכים, שהכונה ע"פ מה שאמרו (ביצה כה:) אלמלא ניתנה תורה לישראל לא היתה שום אומה ולשון מתקיימת מפניהם, ונתנה התורה לישראל מפני שהם עזין, ע"כ. וא"כ התורה מתשת העזות, וזהו הכוונה רצה "לזכות", היינו לנצח את כח העזות של ישראל, כמו שכתב הרע"ב (סוף פ"א ברכות) על "ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות", שפירושו "ולא נצחתי", ולכן הרבה להם תורה שהיא מתשת כח העזות.

ולפי"ז יובן מה שאמרו להלן "עז פנים לגיהנם", שהוא מדה גרועה, ואח"כ אמר דעם כל זה אנו מבקשין "שיבנה המקדש במהרה בימינו", ואם תאמר שמא יש עדיין הרבה מתתקע"ד דורות, ולזה גומר "ותן חלקנו בתורתך",

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מוליצי יושר וועט מען מוודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי און חזון יחזקאל - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

שעזות שלנו יתקיים בתורתך להתיש כח העזות, [ועוד, דהעזות יתקיים בתורה], דבתורה הכלל ד"לא הביישן למד".

לע"נ הג"ר יצחק שלמה אונגאר ב"ר אברהם צבי זצ"ל יא"צ כ"ב סיון

בהעלתך את הנרות. בספר חסד לאברהם (נהר נ"ח) מנה ט"ו כלים הראויים לנר חנוכה, וכתב דקליפת בצלים וביצים וכיוצא אינם ראויים להדלקה, [כיון דאינם חשובים כלים], ע"ש. ונראה דעתו, דכל שאינו כלי לא נקרא "נר", [דנר כלול מד' דברים: שמן, פתילה, אש, כלי]. אבל המהר"ל (נתיבות עולם נתיב התורה) נסתפק אם נקרא "נר" רק השמן והפתילה והאש, או המקבל ג"כ נקרא "נר". והנה אם הכלי אינו בכלל הנר, אם כן מאי נפ"מ במה משים השמן והפתילה, [ולכן גם קליפת בצלים וביצים ראויים להדלקת נר חנוכה].

ונראה לפי עניות דעתי ראייה מיומא (דף כד:) [דהכלי הוא בכלל הנר], דהגמ' מקשה: זר שסידר את המנורה ליחייב [משום שעשה עבודה במקדש]. ופירש"י [ד"סידור את המנורה] היינו שקבע הנרות במנורה, וז"ל: דבכל בוקר היו מסלקין את הנרות מהמנורה לקנח אפרו יפה וחוזרין וקובעין אותם בה, וא"כ זר שסידר המנורה ליחייב כיון דזה עבודה תמה, עכ"ל. ולא נודע היכי כתיב עבודה זו של קביעות הנרות במנורה, דהטבת הנרות היינו דישון האפר, אבל קביעות הנרות במנורה

מנא לן דהוה עבודה.

ואף אם תמצא לומר דאף מה שחוזר וקובע הנרות במנורה הוא בכלל הטבה, [ו"הטבת הנרות" הוא עבודה], מ"מ למה יקרא "עבודת מתנה", [והיינו עבודה שנותן על גבי המזבח כגון דם ויין, דרק על עבודה כזה חייב הזר עליה], דהרי הנרות הוא רק כלי שרת שעליו מדליקין, ואינו קרבן [כמו השמן למנורה], ולא מצינו "עבודת מתנה" אלא זריקה וניסוך היין והמים שהם קרבן, [וא"כ למה חייב הזר על קביעות הנרות במנורה, והא אין זה "עבודת מתנה"].

אך אם נימא דגם הכלי בכלל הנר, שפיר הוי קביעות הנרות במנורה - עבודה, דכתיב "יערוך את הנרות לפני ה'", "ויערוך" היינו יסדר, כמו שתיירגם התרגום, והכלי ג"כ מכלל הקרבן, [דדומה לנתינת השמן והפתילה דהוי קרבן ועבודת מתנה, ולכן הוי קביעות הנרות במנורה "עבודת מתנה"].

עוד ראייה [דהכלי הוא מכלל הנר], מהא דכתב הרמב"ם (פ"ט ביאת המקדש ה"ז) דאם היטיב כהן הנרות והוציאן לחוץ, מותר לזר להדליקן. ותמהו דבת"כ (אמור פרשת י"ג) אמרינן "יערוך את הנרות לפני ה'", שלא יתקן מבחוץ ויכניס. וצריך לומר, דקביעות הנרות במנורה הוא עריכתו, ולא נקרא מתקן מבחוץ אלא אם קבע הנרות במנורה מבחוץ. וכן פירש הקרבן

* האב"ז (או"ח סימן תק"ה אות ב') כתב דבהדלקת נרות במקדש הנחה עושה מצוה, וז"ל: כתב הרמב"ם (פ"ט כלי המקדש ה"ז) שאם היטיב הכהן הנרות והוציאן לחוץ והדליקן זר כשירות, ועל כרחק סבירא ליה דהנחה עושה מצוה במנורה, דאי הדלקה עושה מצוה הדלקה במקומו בעינן, עכ"ל. וכ"כ בצפנת פענח (מתנו"ע עמוד 66) וז"ל: במנחות (דף פח:) אמרו [בני הדלקת נרות במקדש] דנר שכבתה באמצע הלילה צריך להדליקה עוד הפעם, הרי דחזינו דלא המצוה היא ההדלקה, רק המצוה שתהא זולתה, לא כמו גבי חנוכה, עכ"ל. וכ"כ הגר"ח (ביא"מ פ"ט ה"ז) וז"ל: כל עיקר הך מצוה דהדלקת נרות במקדש, אין המצוה בעצם מעשה הדלקה, כי אם דעיקר מצותה הוא מה שהנרות זולקים תמיד, ובזה שהנרות זולקים הוא דהויא יסוד קיום מצוה זו.

באתי בשורות אלו לבשר על בשורה טובה שברוב רחמי וחסדיו, שאחר כמה שנים של עוני ותלאה, מצאתי פרנסה קלה ונקיה, פרנסה שאין בה ביטול תורה, אלא אדרבה, הפרנסה הוא מהרבצת התורה. וברור אצלי שזכיתי לכך עקב שלומד אני הגליון בכל יום.

והנה אין זה דבר קל אפילו לצדיקים להשפיע פרנסה בהרחבה ללומדי תורה, כמו שכתב באביר הרועים (אות של"ח), וז"ל: פעם אחת בשבת שירה הזכיר עצמו אחד מאנשי שלומו אצל שלחנו הטהור של האבני נזר בשעת שתיית לחיים על קישוי פרנסתו, ואמר שמבקש ביזת הים. והשיב לו האבני נזר: אם תהיה על אותה המדריגה שהיו ישראל אצל הים, יהיה לך ביזת הים. וסיפר כי פעם אחת התנצל אחד את עצמו לפני חמיו כ"ק אדמו"ר הקדוש זצ"ל מקאצק שאין לו פרנסה, וביקש ברכה שיהיה יכול ללמוד מתוך הרחבה. והשיב לו הרה"ק מקאצק, דאיתא בתנא דבי אליהו, שלאחר חטא העגל נגזר על לומדי תורה שיעסקו בתורה מתוך הצער וכו' ומתוך שאין להם מזונות, ובשביל זה יהי' שכרם גדול בעוה"ב ע"ש, וא"כ הוא גזירה, וגזירה צריכין לבטל בתפלה, וצריכין להתפלל על זה.

ופעם אמר האבני נזר בזה הלשון: הסדר הוא שלא יהיה ללומדי תורה פרנסה, לכן כשרוצים לצאת מן הסדר, צריכים להתפלל על זה בחזקה, מען מוז שטארק בעטען, עכ"ל. הרי דאין זה דבר קל להשפיע פרנסה ללומדי תורה, ובודאי זכיתי לכך בזכות צדיקים אלו.

החותם בהערצה ובהוקרה רבה
מ.נ. ג. לאנדאן

וקטרוגו ממנו. אבל מרים ואהרן שידעו שמשא הוא הנבחר להיות גואל המושיע, ובשבילו לקח עמרם את יוכבד זודתו בחזרה, לא הבינו למה לקח משה אשה כושית, על כן דיברו בו.

וזה הכוונה "ותדבר מרים ואהרן במשה על האשה הכושית אשר לקח", כי לא הבינו הצורך בזה. אמנם התורה מעידה על משה ואומרת "והאיש משה עני מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", כי לא האמין בעצמו שבעבורו הוצרך אביו לעשות שלא כדת, וחשב שכל פעולת אביו הוא בשביל זרעו אחריו, ועל כן לקח גם הוא אשה מדינית לרמות את השטן שלא יקטרג ויולד גואל ישראל.

לע"נ ר' יוחנן ב"ר יעקב קאפיל פלישמאן הי"ד כ"ז סיון
האנכי הריתי וגו' אם אנכי ילדתיה כי תאמר אלי שאהו בחיקך וגו' מאין לי בשר לתת לכל העם הזה. מכאן ילפינן כי אב לבנים צריך להשתדל עליהם בכל מה דאפשר. ומה שארז"ל (עירובין כב.) עה"פ "שחורות כעורב", [דאין התורה מתקיימת אלא] במי שמשים עצמו אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב². היינו באופן שאי אפשר לו להושיעם, דאז בכל זאת צריך לחזק לבו בתורה כאילו הוא אכזר, וקוה אל ה' (תורת יחיאל).

והענן סר וגו' והנה מרים מצורעת כשלג ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת. כבר הקשה באוה"ח הק' על הכפל לשון "מרים מצורעת", "והנה מצורעת". ושמעתי מהר"ר משה הלוי בשם הרה"צ ה"ר שלום מבעלז זצ"ל, דיש ד' מראות נגיעים, כדתנן בריש מס' נגיעים: "בהרת עזה כשלג, כסיד ההיכל, כקרום ביצה, כצמר לבן". לכן מתחילה כתיב "מצורעת כשלג" שהוא מראה נגע, אבל כאשר "ויפן אהרן", אז "והנה מצורעת", דכבר היה כהה הנגע, ולא היה עוד כשלג, כדכתיב "והיה טרם יקראו ואני אענה", אלא [עדיין] היתה צריכה רפואה.

עוד שמעתי בדרך אחרת קצת ממה"ו אברהם נ"י בשם הגה"ק מבעלז, כי כל צדיק ממונה על דבר מיוחד, למשל צדיק זה ממונה על חיי, וזה על מזוני, ולכן אם מבקש דבר מצדיק אשר לא נתמנה עליו, לא יוכל לפעול לגמרי, מ"מ עכ"פ בידו להתחיל להמתיק במקצת בשורש הדינין, כי רצון יראיו יעשה על כל פנים. וזה שאמר הכתוב, דמתחילה היתה "מצורעת כשלג", אבל ע"י "ויפן אהרן" לבקש רפואה, אע"ג דאיהו לא יכול, מפני שבעצמו היה נכלל באותו חטא, מ"מ רק "והנה מצורעת", ולא "כשלג". (תורת יחיאל).

קל נא רפא נא לה. צ"ב הכפל תיבת "נא". ונראה לי דהנה בעל הטורים כתב: ב' במסורה, "רפא נא לה", ועוד "רפה שבריה כי מטה". ואפשר לפרש, דהנה לפעמים יש רפואת הגוף ע"י צדיק גוזר, כדכתיב "ותגזר אומר ויקם", אמנם רפואה הפנימית בנפש בשרשו לא נרפא, ועל כן חוזר [המחלה] לאחר זמן. על כן לא כן ביקש לה [משה רפואת הגוף גרידא, אלא ביקש] הן רפואת הגוף הן רפואת הנפש בשרשו, [וזה כפל הלשון "נא"]. והיינו "רפה שבריה כי מטה", אשר גרם שבירה למעלה, כעין שבירת הכלים להחזירם בתקונם, ועל כן נתן השי"ת [הצרעת] להתקינה [ע"י] תשובה בהתבודדות [מחוץ למחנה]. (תורת יחיאל).

ג ז"ל רש"י שם: עורב אכזרי על בניו, כדכתיב (תהלים קמ"ז) "לבני עורב אשר יקראו", והקב"ה מזמין להן יתושים ונכנסין לתוך פיהן.

אהרן, וז"ל: שלא יערוך הנרות במנורה מבחוץ ויכניסם, אלא יערכם לפני ה' דהיינו בהיכל, עכ"ל. הרי דקביעות הנרות במנורה, מיקרי "עריכת הנרות", ולא הדלקת נרות, ולכן אם קבע הכהן הנרות בפנים ואח"כ הוציאן לחוץ, מותר לזר להדליקן.

ומשמע קצת מדברי הקרבן אהרן, שאם קבע הנרות לבד במנורה [אף בלי השמן והפתילה], חשיב מתקן מבחוץ, והוא כש"ס יומא הנ"ל דקביעת הנרות במנורה עבודה הוא, דזה בכלל "יערוך את הנרות" וכנ"ל. הנה מפורש דהכלי מכלל הנר, על כן קביעת הכלי במנורה הוא עריכת הנר, דאם רק הפתילה והשמן מכלל הנר, א"כ [רק] נתינת השמן ופתילה בכלי הוא עריכת הנר, ואם נתנם בכלי בחוץ יפסול, [אבל] קביעת הכלי כיון דאינו מכלל הנר, אין חילוק אם קבע הכלי במנורה בפנים או מבחוץ.

מיהו בספר טעמי מצוות להרדב"ז (מצודת דוד מצוה שע"ו) כתב הא דהכלים הם של זהב, [אע"ג דלפי הסוד ראוי שיהיה של כסף], משום דאין עיקר המצוה בכלים עצמם, אלא במה שנעשה עליהם, ומזה הטעם לא היה מצות עשה לעשות המנורה, אלא להדליק נרות, עכ"ד². ומשמע דסבירא

ליה דאין הכלי בכלל הנר, [דאם הכלי הוא מכלל הנר, ראוי היה שהכלי יהיה משל כסף], אך בגמרא יומא משמע להיפוך כנ"ל [דהכלי הוא מכלל הנר].

על כן נראה לדינא דהכלי מכלל נר, ואותן המדבקים נרות של שעוה או חלב ואין משימין אותם בכלי, לא יצאו ידי חובתם לפי דברי ספר חסד לאברהם הנ"ל. וכן אותם שעושיין נרות מתפוחי ארץ, דלא חשיב כלי, ע' רמב"ם פ"ז כלים ה"א, והר"ש פ"ז כלים משנה ט"ו, גבי העושה כלי מלפת ואתרוג ודלעת יבשה דטהורין דלא נקרא כלי. והוא הדין תפוחי ארץ שהוא ג"כ פרי ואינו עומד זמן מרובה, לא יצאו ידי חובתן לפי דברי ספר חסד לאברהם הנ"ל וכו'. (אבני נזר או"ח סימן ת"ק).

לע"נ ר' יוחנן ב"ר בנימין זאב וואזנר הי"ד, יא"צ כ"ז סיון

ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכשית אשר לקח וגו' והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. ויש לבאר בטעם הדבר שנשא משה בת עכו"ם, ובהו יתבארו דברי הפסוק, דהנה נודע מדברי האר"י הק' ז"ל כי נשמת דוד המלך היתה צריכה לבא ע"י זיווג שלא כדת, כי לולי זאת לא היה הסט"א מניח לנשמות יקרות כאלו לצאת, ועל כן מרמים אותם ומראים להם מקום פגום, וחושבים שתשאר הנשמה בידם, עכ"ד. והנה מזה הטעם לקח עמרם את יוכבד זודתו וגירש אותה, ואח"כ החזירה בת קל"ג שנה, כדי להעלים הבן הנוול, ולא יהיה שום קטרוג לשטן, ולא יעכב נשמה יקרה כזאת מלהוציא לעולם.

והנה משה רבינו ובין והגריש ג"כ סיבת ילדתו מעמרם ויוכבד זודתו, אבל מפני ענותנותו הגדולה לא חשב שהוא יהיה הנבחר לה' ולישראל, ונשמתו הוא גדולה כל כך שבעבורו הוצרך אביו להולידו על דרך מגונה כדי להסיח דעת השטן ממנו, רק האמין שבנו אשר יולד ממנו הוא יהיה הגואל ישראל, ועל כן גם הוא לקח אשה כושית כדי לרמות השטן שיסיח דעתו

² וז"ל: הנה יש לשאול למה היו ד' כלים של ההיכל והם הארון והמנורה והשלחן והמזבח הזהב כולם היו של זהב, ולפי הסוד ראוי שיהיה של כסף וכו'. תשובת דבר זה, כי אין עיקר המצוה בכלים עצמם, אלא במה שנעשה עליהם, ומזה הטעם לא היתה מצות עשה לעשות מנורה, אלא להעלות עליו נרות, ולא היה מצות עשה לעשות שלחן, אלא לערוך עליו לחם הפנים.

ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו. אמרו ביומא (דף עה.), דהם אמרו "כלום יש ילוד אשה שמכניס ואינו מוציא". וכתב הגר"י ענגיל, וז"ל: דקדקו לומר "ילוד אשה", ולא אמרו בקצרה "כלום יש מי שמכניס ואינו מוציא", או "כלום יש אדם שמכניס ואינו מוציא", וזה משום דעובר במעי אמו מכניס ואינו מוציא, כדאמרו (נדה ל:): דאוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה ואינו מוציא רעי, לכן דקדקו לומר "ילוד", לומר דרק באדם נולד אין דבר זה שיהיה מכניס ואינו מוציא, אבל בעודו בעיבור טרם נולד, הא ישנו שפיר וככ"ל.

וגם דקדקו לומר תיבת "אשה", ולא קיצרו לומר "כלום יש ילוד שמכניס ואינו מוציא", וזה מפאת מציאת יתוש שמכניס ואינו מוציא, כדאמרו בגיטין (דף נו:): בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, אמאי קרו לה "בריה קלה" דמעלנא אית לה, ומפקנא לית לה. וא"כ הא יש ילוד יתוש שמכניס ואינו מוציא, ורק ילוד "אשה" הוא דליכא, וא"כ שפיר הוצרכו בדקדוק להזכיר "ילוד" דייקא, ושל "אשה" דייקא. (גליוני הש"ס יומא שם).

בן פקועה. הדין הוא, ד"בן פקועה", והוא ולד שנמצא בבהמה אחר שנשחטה ונפקעה (נקרעה) בטנה, מותר באכילה ואינו טעון שחיטה (ע' חולין עד).

וחקר הגר"י ענגיל ביסוד היתר העובר שנמצא במעי אמו, אם הוא מפני ששחיטת האם פעלה אף על העובר, והרי זה כאילו נשחט גם העובר. או שגזרת הכתוב היא שכל שהותרה הבהמה בשחיטה, מותר כל הנמצא בה, אבל לא שעצם פעולת השחיטה ישנה גם בהעובר.

והנה אמרו בתמורה (דף יא:): בעא מיניה אביי מרב יוסף, הקדיש בהמה מעוברת, חוץ מעוברת, דאין העובר קדוש, ושחטה בפנים, מהו, אם אסור משום "חולין בעזרה", הואיל והולד הוא חולין, או לא.

וכתב הגר"י ענגיל, דמכאן ראייה ברורה דבשוחט בהמה מעוברת חל מעשה שחיטת האם גם על העובר, ומש"ה יש צד דהעובר הוא חולין שנשחטו בעזרה. דאי נימא דמעשה השחיטה חל רק על האם, והעובר מותר ממילא בלי מעשה שחיטה, איך שייך לומר דהעובר הוא חולין שנשחטו בעזרה. (אתון דאורייתא ריש כלל י"ד).

ויהיו אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם. אמרו בסוכה (דף כה). נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי. ויש לומר דזה נרמז בתיבות "נפש אדם", דזה גימטריה "תעה", על דרך הכתוב "והנה תועה בשדה" הנאמר אצל יוסף. ר' עקיבא אומר מישאל ולאצפן היו שהוציאו את נדב ואביהו, והרמז בתיבות "נדב אביהוא" עם הכולל, עולה במספר קטן כמו "לנפש אדם" במספר קטן.

אם את כל דגי הים יאסף להם. יש לדקדק דתיבת "את" מיותר, והיה לו לומר "אם כל דגי הים". ויש לומר על פי אומרם (חולין כז:), דכיון דכתיב "אסיפתן" במקום שחיטה, מכלל דדגים לא בעי שחיטה. ולפ"ז יש לומר ד"את" מרבה חגבים טהורים, דג"כ באסיפה סגי להו ולא בעי שחיטה. (וע' עבודה זרה לח. בתוס' ד"ה לעולם).

ד ע' בכנסת הראשונים (תמורה יב). שמביא מכמה ראשונים שמקשים, איך שוחטים בהמה מעוברת, הלא כתיב (ויקרא כב:כח) "ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד". ותירצו, דלא מיקרי "בנו" אלא אחר לידה, ובמעי אמו אינו קרוי בן, ע"ש. ומוכח דהני ראשונים סוברים שמעשה שחיטת האם הוא מעשה שחיטה גם על הולד, ומש"ה שייך להקשות שיש בזה איסורא דאיתו ואת בנו.

ה וכבר נסתפקו בזה בלב אריה (חולין שם), צנפת פענח (מאכל"א פ"א ה"ו ופ"ה ה"ט), ורע אברהם ועמא (ס"ב ב), נאות יעקב (ס"ב כ"ב), חזון יחזקאל (תוספתא חולין פ"ד), ושערי יושר (שער ב' פרק כ"ב) ומקור ברוך (סוף סימן ל"ד. וע' שו"ת חת"ס י"ד (ס"י י"ד). וע"ע בחדושי מרן ר"ז הלוי (מכתבים עמוד ע"ט).

ו וע' במקדש דוד (קונטרס סימן ב' סק"ג ד"ה והנה על) שכתב, דרבינו גרשום מפרש שהגמ' מסיק דשחיטת האם לא היא שחיטה על העובר רק שניתר בשחיטת אמו, ומש"ה לא שייך ביה איסורא דחולין שנשחטו בעזרה, אבל רש"י מפרש שהגמ' מסיק דאין כאן משום חולין שנשחטו בעזרה, משום דאי אפשר לשחוט את העובר בחוק, עכ"ד. ולפ"ז לרש"י י"ל דגם למסקנת הגמ' שחיטת האם היא מעשה שחיטה גם על העובר.

ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה. יש לפרש שזה שאלה ותשובה, דנודע שהאברכים הצעירים הם חריפים בחסידות, כמאמר הרוקח "אין חוזק לחסידות בכתחילתה", ועל פי רוב כשמתוועדים ביחד, קופץ היצה"ר ביניהם לפאר את הרבי שנוסעים אליו, ועי"ז ממשכים לדבר על רבי אחר ועושים ממנו ומתנועותיו ליצנות, ואינם מרגישים שזה מתגרת יצה"ר רח"ל. ואח"כ כשעוסקים בתורה ובחסידות ואינם מרגישים פעולה טובה ביראת שמים, הם תמהים על זה. ולכן הודיעה לנו תורתנו הק' סבת הדבר, שאם תתמהו "מדוע לא יראתם", דאין לכם יראת שמים, זה משום שהסכלתם "לדבר בעבדי במשה", שהוא באמת צדיק ועניו. הש"ת יעזרנו על דבר כבוד שמו להישמר מזה בכל האפשרות.

לע"נ הג"ר חיים ב"ר מרדכי פישל סופר זצ"ל י"א צ"כ סיון

וביום שמחתכם. אמרו בספרי: וביום שמחתכם אלו שבתות. פי', "וביום" - ביום היא שמחתכם, שאתם שמים ושמים על עצם היום שניתן לכם את השבת. דשמחה זו היא שונה משמחת הרגלים, שהשמחה בחגים ובמועדים היא על המאורעות שנגעו בזמנים הללו, ולא על גוף היום. (חזו"י שבת כה).

לא כן עבדי משה. משה רבינו נקרא עבד ה', וזה מובן לנו. אך מצינו גם במלך בבל שנקרא כן "נבוכדאצר מלך בבל עבדי" (ירמיהו כה:ט). ואמנם כן, שניהם היו עבדי ה' מצד אשר פעל הקב"ה את פעולתו בעולם על ידם, אך מה רב המרחק ביניהם, משה רבנו מעצמו ובבחינתו נעשה עבד ה', ואילו נבוכדאצר מלך בבל כלל לא חשב כן, רק שבלא ידיעתו ונגד רצונו נעשה על ידו רצון ה'.

מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה. לא טען כלפיהם על עצם הלשון הרע שדברו במשה, כי על זה חזקתם של צדיקים שכבר עשו מיד תשובה, אלא הטענה היתה מדוע לא "יראתם" לדבר בעבדי במשה, דאיך לא פחדתם לדבר על עבד ה'.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן צייט. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט. בנאמנות. קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט. מיט כוונה. במתינות. אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועגן 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובל'דיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן אהר: יבשר הלב (-אנשינען זיין הארץ צו אירשיקייט). שיתחפר לבו לשמים לטובה (-ס'טוישט די גאנצע מענטש). ויחזק מלאים (-וועסט זעהן וואונדער). מ'קען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

בשורה טובה

נוסעים אנחנו א"ה בשבוע הבא לפקוד הציון של בעל הילקוט סופר זי"ע להרגל יומא דהילולא כ"ב סיון להזכיר התומכים והמסייעים להוציא לאור הגליון, ולקיים בזה מה שכתב בצוואתו זז"ל:

"ואם יבואו על קברי, אשתחווה אני לפני שומע קול בכיות ואצטרף תפילתי עמהם לטוב להם כל הימים"

גם בדעתנו לפקוד הציונים של בעל מלא העומר - ווארשא, אבני נזר - סאכטאשוב, הג"ר יוסף ענגיל - ויען, להזכיר המסייעים להוציא הגליון

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט ענדיגען א מסכתא

מיין זוהן בעהט מיר "זענע מיר אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

איך האב קיין געהאט קיין מנוחה פארדעם. נישט וויסענדיג וואס מ'זאגט טוהט

כהאב גינגעליבען זעהן הצלחה מיט מייע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד